

REVISTA ECONOMICĂ.

Organ financiar-economic.

Organul oficial al „Solidarității”, asociațiune de institute financiare ca însoțire.

Apare odată pe săptămână.

Membri ai asociațiunii „Solidaritatea” sunt:

Agricola, (Eica), Agricola, (Hunedoara). Agricola, (Lugoș), Agricola (Sebeșul-săsesc), Albina, Ardeleana, Arișana, Arina, Armona, Astra, Auraria, Aurora, (Baia-mare), Avrăgeana, Băndăna, Banca Poporală, (Caransebeș), Banca Poporală, (Dej), Banca Poporală, (Arpașul-inf.), Beregsana, Berzovia, Bihoreana, Bistrițana, Boșana, Brădetul, Buciumana, Cassa de împrumut ca însoțire, (Bicaz), Cassa de păstrare, (Mercurea), Cassa de păstrare (reuniune), (Săliște), Câmpiana, Cârțișoreana, Chiorana, Chiseteiana, Codreana, Comuna, Concordia, (T. Uzdin), Cordiana, Coroana, (Bistrița), Coroana, (Timișoara), Corvineana, Creditul, Crisana, Cuzișoreana, Decebal, Detunata, Doina, Drăganul, Dunăreana, Economia, (Cohalm), Economul, Făgetana, Fortuna, Frăția, Frățietatea, Furnica, Geogeană, Gloria, Grănișorul, Hașegana, Hondoleana, Însoțire de credit, (Vestem), Institut de credit, (Mehadia), Institut de credit, (Gavoșdia), Isrorul, (Sângeorgiu), Isrorul, (Sebeșul-inf.), Iulia, Lăpușana, Ligediana, Lipoana, Luceafărul, Mărgineana, Mercur, Mielul, Minerva, Munteana, (Corniareva), Murășiana, Murășianul, Nădlăcana, Negoiul, Nera, Noiana, Olleana, Oraviciană, Orientul, Panciovana, Patria, Piatra, Plugarul, (Cacova), Plugarul, (Săcădate), Poporul, (Lugoș), Poporul, (Săliște), Porumbăceana, Progresul, Racoșana, Reuniunea de împrumut și păstrare, (Ila-mare), Răureana (Cap. Mănăstur), Săcana, Sătmăreana, Sebeșana, (Caransebeș), Sebeșana, (Sebeșul-săsesc), Selăgeana, Sentinela, Șercățiană, Silvania, Șoimușana, Someșana, Speranța, (Hosman), Steaua, Târnavăana, Țibleșana, Timișana, Ulpiana, Unirea, Vatra, Victoria, Viitorul, Voileana, Vlădeasa, Vulturul, (Sânmartin), Vulturul, (Iășnad), Zărândeana, Zlăgnea.

Prețul de prenumărare:
pe 1 an K 12—, pe 1/2 an K 6—

Redactor responsabil:
CONSTANTIN POPP.

Taxa pentru inserțiuni:
de pațitul unui cm² câte 10 fileri.

Rostul „Secției economice” în organismul „Asociațiunii”.

Duminecă și Luni, în 14 și 15 Iulie a. e., secțiunile „Asociațiunii” și-au ținut în Sibiu, obicinuitele lor ședințe plenare, fixate la această dată în Regulamentul secțiunilor.

Din acest prilej ținem să facem și noi, pentru cetitorii acestei reviste, o scurtă dare de seamă asupra lucrărilor Secției economice, și o apreciere și concluzie asupra chemării acestei secții în cadrele „Asociațiunii” și peste tot în mijlocul poporului nostru, iar deosebit, la alt loc, dând un raport și asupra lucrărilor celorlalte secțiuni.

Sunt așa de puține organizațiile noastre economice, încât, în asemănare cu ale altor neamuri din patrie, ele sunt aproape disparente. Pe când Sașii, s. e., dispun de o reuniune agricolă, cu despărțăminte bine organizate în toate cercurile pretoriale cu populațiune săsească, pe când ei dispun nu numai de bănci în număr îndestulitor, ci și de însoțiri de credit aproape în totalitatea satelor lor; pe când statul și societatea maghiară s'au îngrădit bine prin o rețea foarte deasă de tot felul de instituții economice: reuniuni de agricultură în toate comitatele, institute financiare de tot felul, între cari institute de credit, bănci pentru promovarea industriei și comerțului, însoțiri sătești de credit, de producțiune, de valorizare și de consum, etc., — pe atunci noi, afară de bănci, nu avem

decât două reuniuni de agricultură în două comitate, un număr foarte mic de însoțiri economice sătești și Secțiunea economică a „Asociațiunii”.

Chemarea acestei secțiuni economice este precizată în Regulamentul secțiunilor astfel:

a) va urmări dezvoltarea economică a poporului român pe toate terenele economiei naționale și va iniția dispozițiuni pentru învaintarea acelei dezvoltări, prin editarea de publicațiuni, prin prelegeri și ajutorarea înființării de asociațiuni economice, va stăruii pentru ameliorarea sistemului economic al poporului nostru și pentru îmbrățișarea de nouă ramuri ale economiei;

b) va iniția întințarea de școli profesionale și va conlucra la organizarea și susținerea lor;

c) va îngriji de culegerea, publicarea și exploatarea datelor statistice referitoare la stările economice ale poporului român;

d) va iniția expozițiuni economice și va face propuneri pentru burse în diferite ramuri economice;

e) va urmări literatura economică, va iniția premii în acest ram și va censura scrierile economice intrate la concursurile „Asociațiunii”.

Secțiunea economică în lucrarea sa va căuta să rămână în continuă și intimă coatințere cu societățile și corporațiunile economice ale Românilor din patrie, va sprijini activitatea acestora și le va cere conlucrarea la întreprinderi nouă.

Din acest citat se vede, că Secțiunea economică a „Asociațiunii”, ca și celelalte secțiuni, în felul lor, are o chemare foarte importantă, atât în sinul „Asociațiunii”, cât și

peste tot în mijlocul poporului nostru, având menirea, ca instituție economică cu număroase atribuții, să promoveze organizarea și dezvoltarea economică a poporului românesc pe toate terenele.

Secțiunile „Asociațiunii“ fiind înființate la anul 1900, adunarea lor de acum a fost a 12-a.

Se va întrebă, cu drept cuvânt, oricine și ne întrebăm și noi: ce a isprăvit în acest interval de timp, secțiunea din vorbă?

Dacă răsfoim analele „Asociațiunii“ pe timp de 12 ani, vedem că în anii primii secțiunea aceasta a luptat cu greutate în începutului.

Mai târziu a început să aleagă și urmărească, din vastul ei program, câteva chestiuni de importanță.

Între acestea numărăm:

1. Chestiunea *prelegerilor populare*, îndeosebi a celor *economice*, chestiune cu care secțiunea s'a ocupat din primii ani ai existenței sale și pe care a pus-o în alvia ei adevărată.

Sunt 5 ani împliniți de când, din inițiativa și cu ajutorul secțiunii economice, s'au luat dispoziții clare și adecuate împrejurărilor noastre pentru ținerea sistematică a prelegerilor populare. De atunci, la propunerea secțiunii economice, *se votează an de an suma de K 2,000 — în scopul prelegerilor populare*, al căror număr se sporește în mod îmbucurător, din an în an.

2. Din inițiativa acestei secțiuni s'a instituit *conferențiarul economic*, cu pregătire specială în direcția agricolă, pentru care secțiunea a fixat atribuțiile și programul de activitate.

3. Una din chestiunile asupra cărora secțiunea economică stăruie de mai mulți ani, este chestiunea *însoțirilor economice sătești*, care în timpul din urmă a intrat într'o fază nouă. Darul dlui V. Stroescu a accelerat studiarea ei, care s'a făcut din partea dlui V. C. Osvadă, membru al acestei secțiuni, iar în comisia emisă de comitetul central pentru a se pronunța asupra studiului și propunerilor dlui Osvadă, au luat parte și alți 2 membri ai secțiunii.

Încât pentru viitorul apropiat, secțiunea economică este invitată din partea comitetului central, să întocmească proiecte de statute-model pentru băncile populare și pentru cooperativele sătești de altă natură, precum și o instrucție pentru conducerea, controla și funcționarea acestor cooperative; mai departe

să pregătească o cărticică de contabilitate, simplă și practică, pe sama însoțirilor, despre cari e vorba, — cum și regulamente și tot felul de tipărițiuni necesare.

Afară de lucrările indicate mai sus, membrii secțiunilor au lucrat broșuri pentru „Biblioteca populară a Asociațiunii“, și-au dat părerea asupra operatelor de natură economică, intrate la concurs, și au ținut înșiși prelegeri economice pentru popor.

Constatăm că, chiar în anul de gestiune 1911/12, unii membri ai secțiunii, deși nu totdeauna în cadrele acesteia, au dezvoltat o activitate binefăcătoare poporului nostru pe terenul economic și, poate, chiar această împrejurare i-a împedecat a se dedica mai înadins chestiunilor, cari aparțin cercului de activitate a secțiunii economice. Anume: prezidentul secțiunii, dl *F. Cosma*, a condus și conduce o mulțime de lucrări pentru dezvoltarea și întărirea noastră economică-financiară. Dl *Ioan I. Lăpădatu* a pregătit lucrările necesare la înființarea „*Băncii generale de asigurare*“, care, dela începutul anului curent, s'a inactivat sub direcțiunea Dsale, fiind una din instituțiile economice cele mai de seamă, înființate la noi în anii din urmă.

Chiar și numai din cele înșirate aici se poate deci vedeă că secțiunea economică a produs și rezultate reale.

Să sperăm că ea în viitor, va obține succese și mai însemnate. Premenită cu elemente nouă, ajutată de împrejurări mai prielnice, îndeosebi de sprijinul material al obștei românești de pretutindeni, „Asociațiunea“ și secțiunea ei economică, vor putea, fără îndoială, să facă, în scurt timp, schimbări radicale pentru progresul economic și moral al poporului nostru.

Cea mai actuală și mai folositoare chestiune economică, ce se impune acum, spre rezolvire, „Asociațiunii“ și secțiunii ei economice, este *chestiunea intrupării însoțirilor economice sătești*. Aceasta trebuie să fie pe viitor, una din preocupățiunile de căpetenie ale instituțiunii, care și în privința economică, va rămâne, la noi, pentru mult timp, instituția cu cadrele cele mai largi, unde ne e dată posibilitatea de a munci din greu pentru organizarea economică și pentru progresul economic al poporului nostru.

Cooperăția în Regatul Unit al Mării Britanii și Irlandei.

(Continuare).

Aceste rezultate se lămuresc ușor când considerăm în amănunte:

Modul de constituire al acestor societăți.

Sistemul de organizare și administrație, pe care se bazează metoda lor de lucru.

Atitudinea membrilor.

Cât privește *modul de constituire*, toate societățile aproape, înființate după 1869 — dată la care ia ființă actuala *Uniune Cooperativă* — urmează statutul tip, pregătit de această Uniune pe baza sistemului echității adoptat de Pionerii din Rochdale.

După aceste statute, care sunt modificate doar spre a corespunde cerințelor locale, cu aprobarea Consiliului de Administrație, membru poate deveni orice persoană (bărbat sau femeie), care are 16 ani impliniți, fiecare având dreptul numai la un vot, ori câte acțiuni ar avea în societate — ceea ce ne arată caracterul adevărat democratic al acestor alcătuirii. Numărul membrilor, precum vedem, nu e limitat decât prin excluderea sau respingerea cererii celor ce nu corespund scopului societății; de asemenea societatea e deschisă oricărei persoane, din orice clasă socială sau profesională ar face parte — dar putem iarăși lesne înțelege că prin scopul, ce-l urmăresc ele nu sunt bine privite decât de aproape o singură clasă: a muncitorilor, sau în genere a celor cu mijloace reduse.

Faptul acesta se explică mult mai ușor dacă ținem în seamă modul de coalcătuire al capitalului lor. În genere capitalul în aceste instituții se compune din acții cu o valoare nominală de K 25. Ele se plătesc sau integral la subscriere, sau în rate, cari variază de la societate la societate. Sunt cazuri — de pildă cooperativele mai cu stare — în care nu se plătește decât o taxă de subscriere, iar capitalul se mărește pentru fiecare membru cu partea de câștig, ce i-se cuvine, anual. După lege însă membrii acestor societăți nu pot deține acții în valoare mai mare de £ 200 (ca K 5,000). De aceea, pentru membrii, cari ar voi să-și plaseze economiile lor în societate, s'a făcut ușurința de a li-se primi depuneri spre fructificare. Aceste depuneri sunt limitate numai de regulile societăților, pentru ca să nu se strângă prea mulți bani și să stea fără nici o întrebuințare. În scopul acesta chiar unele societăți nu primesc depuneri peste £ 10 (ca K 250) dela unul și același membru. Pe lângă acestea se mai fac și alte ușurințe în ce privește de pildă, transcrierea acțiunilor: în unele societăți acțiunile sunt considerate ca simple economii și se pot răscumpăra ori de câteori acționarul are nevoie de bani.

Aceste societăți fiind constituite în primul rând în vederea unui *ajutor mutual* și nu pentru plasarea sau specula banilor — căci cumpărarea de acțiuni într-o societate sau depunerile spre fructificare nu sunt considerate decât, cel mult, precum mai spusese, ca economie ori păstrare — e ușor de înțeles pentru ce nu plătesc o dobândă mai mare de 5% asupra capitalului reprezentat de acțiuni, și cu mult mai mică asupra depunerilor spre fructificare: Capitalul după principiile pionerilor cooperăției moderne *adevărate* fiind numai unul din elementele, ce ajută producerea sau distribuția, este și el salariat.

Principiul acesta al ajutorului mutual pe care se întemeiază întreaga mișcare cooperativă britanică se menține prin *autonomie*, care este un alt principiu fundamental din care decurg o mulțime de urmări practice pline de folos pentru cei ce știu să le întrebuințeze. Prin *organizație* și modul în care ea e stabilită se aduce pe deoparte la împlinire ajutorul mutual pentru care aceste societăți sunt alcătuite, iar pe de alta se menține principiul autonomiei prin care s'a ridicat la puterea i de azi aceasta mișcare cooperativă.

Organizația, prin urmare, la aceste societăți variază numai cu nevoile tehnice și locale cu care trebuie să se lupte pentru atingerea scopului pentru care ele au fost înființate. Nepierzând, așa dar, din vedere principiul mutualității dela care ele au pornit, aceste societăți, cari sunt proprietatea membrilor, ce le alcătuiesc, sunt așa fel organizate încât constituie în toată puterea cuvântului adevărate comunități democratice. Și, fiindcă am ajuns aci, nu cred că mă depărtez prea mult dela scopul acestor rânduri dacă voiu traduce spre lămurire, din cartea Doamnei Beatrice Webb, publicată pe când era încă numai domnișoara Potter, sub titlul *The Cooperative Movement in Great Britain*, cuvintele prin care ne caracterizează ideea democratică în forma următoare:

„E important a ne da seama că realizarea cu succes a ideii democratice — a dogmei ca nici un om să nu fie taxat fără consimțământul reprezentantului său — implică acceptarea acelor principii esențiale la cărmuirea prin reprezentanți în toate formele ei, cât și prezența acelor calități, cari singure îi pot asigura succesul. În primul rând comunitatea trebuie să se înțeleagă a ascultă loial de hotărîrea majorității; fără această supunere de sine inițială nu e posibilă nici o societate democratică. Mai departe, comunitatea trebuie să fie cu băgare de seamă în alegerea reprezentanților ei; întregul corp al membrilor trebuie să vegheze asupra administrației afacerilor lor, combinând această veghie cu încredere și generozitate către funcționari. Și în sfârșit, în comunitate trebuie să existe oameni înzestrați cu energie, entuziasm și integritate pentru serviciul public (p. 35—6).

Și în adevăr că numai ascultând acestor principii, de care doamna Webb le-a putut stabili în aceasta formă așa de lămurită și de simplă, după o cercetare amănunțită și foarte sărguitoare, societățile de care ne ocupăm în prezent au reușit să ajungă la rezultatele, pe care le-am văzut.

Astfel suntem aduși a considera chestia *administrației* acestor societăți prin care se aplică principiile pe care se bazează organizația lor.

Administrația aci se face prin reprezentațiune supt controlul autorității supreme, care este adunarea generală la care iau parte toți membrii. În aceste adunări majoritatea hotărăște. Ea dă prin delegare puterea de administrare unui comitet (noi zicem consiliu). Inșă pentru ca în politica administrativă să nu se facă schimbări prea brusce, cari să aibe rezultate păgubitoare, deși pornite din intenția de a face bine, practica stabilită prin uz este ca numai o parte din membrii acestui comitet să se retragă anual, când se ține adunarea generală, spre a se alege alții în locul lor. În unele societăți se realeg aceleași persoane; în altele se prevede că una și aceeași persoană nu va putea fi realeasă dacă a servit neîntrerupt timp de trei ani

în comitet, ci trebuie să se retragă pentru cel puțin un an, după care apoi poate fi reales. Sistemul acesta are de scop să dea posibilitatea cât mai multor membri de a se interesa în afacerile societății prin faptul alegerii în comitet. În contra acestui sistem se susține însă că pe calea asta se pune stavilă multor membrii de valoare de a servi societatea prin experiența, pe care au putut-o câpăta în decursul vremii, cât au fost în comitet.

Membrii comitetului nu se plătesc de obicei, dar în societățile mai mari se face o alocație pentru cheltuieli de drum, ce nu trec însă peste K 250 de fiice adunare. Secretarul de asemenea nu e plătit decât în societățile mai mari. De obicei lucrul cerut de secretariat nu se face decât în timpul liber al secretarului așa — că nefiind o ocupație continuă sau care să ceară o muncă îndelungată nu trebuie să ne mire pentru ce nu se plătește pentru el.

Pe când însă administrația este incredințată reprezentanților aleși ai membrilor în adunarea generală, partea tehnică în conducerea și executarea lucrărilor necesare pentru ajungerea scopului acestor societăți se face de funcționari și lucrători salariați sub controlul direct al comitetului sau al delegatului lor special. În aceasta privință cooperativele britanice pot fi în adevăr mândre de pozițiunea lor, căci deși au pornit dela forma cea mai simplă a cooperatiunii au reușit să-și formeze personalul tehnic necesar fără ajutoare din afară. Ba ceva mai mult, personalul întrebuințat de aceste societăți este chiar mai bine tratat decât în unele întreprinderi particulare — ceea ce e ușor de înțeles, dacă nu uităm că ele au în vedere ajutorul mutual: plata regulată și așa fel ca omul să se poată întreține din ceea ce câștigă, fără a-și istovi puterile, orele de lucru iarăși stabilite așa fel încât să nu treacă peste puterile individului; repaos săptămânal, jumătate zi pe săptămână deosebit de Duminecă, zi în care aproape nime nu lucrează la Englezi.

Astfel alcătuite cu organizația și administrația aceasta, cooperativele britanice de consum nu se deparțează cu nici un chip dela principiul fundamental al existenței lor. Categoria despre care ne ocupăm acum având în vedere pe consumator vor ținti să asigure membrilor mărfuri bune cu prețuri joase, eliminând pe intermediar sub orice formă ar fi.

La jumătatea sau la sfârșitul anului, după-ce din câștigul brut s'au scăzut diferitele cheltuieli, incluziv dobânda fixă la capitalul reprezentat prin acțiuni, și după-ce s'au făcut diferitele repartizări la fondurile de rezervă, culturale sau de binefacere, rezultatul net se împarte între membri proporțional cu valoarea mărfurilor, ce au cumpărat dela societate în timpul respectiv. După socotelile făcute rezultă că în mediu pentru anii 1900—1910 pentru fiecare K 100 de cumpărături făcute la societăți s'au restituit membrilor cam 13%. Restituirile acestea să chiamă de către Englezi *dividend* (și nu trebuie confundat cu ceea ce noi numim astfel). Societățile vând atât la membri cât și la nemembri pe acelaș preț — dar pe când celor dintâi li se plătește „dividendul” întreg, nemembruilor li se plătește numai pe jumătate.

Tratând chestiunea dividendului avem în fața noastră de cercetat două interese: acela în legătură cu modul de a lucra al acestor instituții precum și atitudinea membrilor față de societatea lor. Însă, fiindcă aci constatăm faptul îmbucurător — care este cea mai bună cheazășie pentru viitorul cooperatiunii — că atât cooperatiia, cât și operatorii au acelaș interes, este foarte ușor să considerăm în acelaș timp ambele aceste forțe, ce se întâlnesc în rezultanta lor.

În primul rând acest principiu al „dividendului” în cooperatiia britanică a pus în aplicare temeiul cooperatiiei moderne: echitatea. Tot prin dividend apoi se mai urmărește și altceva. El a servit ca un mijloc prin ajutorul căruia membrii cooperativelor au putut agonisi mici economii și anume: dividendul se plătește adesea în bani, dar se obicinuește ca el să fie capitalizat, așa că membrul care a plătit numai taxa de înscriere se găsește, de odată, cu acțiunile plătite numai din acumularea dividendului, ce i se cuvenează. Și se înțelege că, deoarece toată lumea cooperativă se uită la dividend cu nădejde, societățile în multe ocazii au mărit prețurile de vânzare cu mult deasupra celorlalte prăvălii particulare, fără ca membri să obiecteze, ci din contră să fie mulțumiți, că vor câpăta un dividend cât mai mare. Această practică și-a avut însă consecințe, cari au dat naștere la anumite obiecțiuni. Se susține, cu drept cuvânt, că prețurile prea mari, chiar când se întrevăde posibilitatea unui dividend așa de bun, îndepărtează pe cei cu mijloace mai reduse dintre lucrători, pe când interesul cooperatiiei este cu totul altul precum am văzut. De aceea se observă în timpul din urmă că se pronunță tot mai mult tendința de a reduce prețurile cu consecință că și dividendul scade în aceeași măsură — ceea ce însă nu împiedecă obținerea rezultatelor, pe care le-am văzut exprimate în cifrele din tabloul de mai sus.

Aceste rezultate nu trebuie să credem că se datoresc numai celor indicate mai sus. Ele se explică prin aplicarea mai departe a principiului echității, pe care l-am văzut numai într'unul din aspectele lui — și anume: prin *federare* aceste cooperative au reușit ca pe deoparte să-și întindă sfera în care lucrau pentru ca astfel, pe de altă parte, să se consolideze.

(London)

N. K. Constantinescu.

Adunarea plenară a secțiunilor „Asociațiunii”.

Adunarea plenară a secțiunilor s'a ținut sub prezidiul d-lui *Andrei Bărbăntu*, președintele Asociațiunii, care în cuvinte calde a îndemnat pe membri la muncă rodnică.

Ca notar a funcționat dl *Octavian Goga*, care a cetit raportul general despre activitatea secțiilor în anul 1911/12.

Dintre *membri ordinari* au luat parte domnii: Dr. Iosif Blaga, Dr. Vasile Bologa, Traian Barzu, Dr. Ambrosiu Chetianu, Aurel Ciorteș, Parteniu Cosma, Dr. Elie Daianu, Dr. Ioan Lupaș, Ioan F. Negruțiu, Virgil Onițiu, T. V. Păcățianu, Ioan Preda, Dr. Ioan Rațiu, Romul Simu, Nicolau Togan și Arseniu Vlaicu.

Dintre *membri suplenți* au fost de față domnii: Dr. Alexandru Bogdan, Dr. Valer Braniste, Dr. Silviu Dragomir, Dr. Onisifor Ghiu, Dumitru Lăpădat, Ioan I. Lăpădat și Victor Păcală.

Dintre hotărârile mai însemnate a ședințelor plenare remarcăm următoarele:

a) hotărâre pentru compunerea unui *dicționar portativ* al acelor termeni din autorii români, cari la noi sunt necunoscuți și neînțeleși;

b) scoaterea unei ediții amplificate a *dicționarului numirilor de localități* cu populațiune română din Ungaria;

c) să se inițieze *publicarea unei colecțiuni de documente istorice* privitoare la istoria Românilor din Ungaria;

d) instituirea unui comitet de redacție pentru revista „Transilvania” în frunte cu dl O. Goga.

e) dispoziții pentru sporirea colecțiunii de diapozitive și compunerea unor prelegeri potrivite;

f) continuarea „Bibliotecii școlare”;

g) să se premieze cu premiul de K 100 lucrarea prezentată sub motto: „Contabilitatea pentru popor” și să se publice în editura „Asociațiunii”;

h) să se promoveze cu toată stăruința mișcarea cooperativă în sinul poporului nostru;

i) să se susțină și pe viitor postul de conferențiar economic;

k) comitetul central să facă o programă de muncă cât mai precisă pe seama conferențiarului economic.

Propunerea intrată dela desp Cluj pentru înființarea unei secții a științelor de drept, după o dezbateră mai îndelungată, a fost dată spre studiere secției economice. Mai mult s'a discutat asupra chestiunii reorganizării secției școlare cu scopul de a angaja la muncă, în cadrele ei, toți profesorii școlărilor noastre secundare; dar nici cu această ocazie nu a putut fi rezolvită în mod definitiv rămânând să se găsească în viitorul apropiat, o modalitate potrivită pentru deslegarea ei.

Secțiile au fost completate astfel:

1. Secția literară prin alegerea de membru ordinar a dlui Dr. Alexandru Bogdan iar membri corespondenți domnii: Ioan Agârbiceanu, Axente Banciu, Stefan Cacoveanu, Alexandru Ciura, Dr. Nicolae Drăgan, Dr. Horia P. Petrescu și Dr. Al. Țiple.

2. Secția istorică prin membri corespondenți domnii: Ioan Bârlea, Dr. Stefan Pop, Dr. Iacob Radu, Dr. Sterie Stinghe și Mateiu Voileanu.

3. Secția științifică prin alegerea de membru ordinar a d-lui Ioan Corbu; iar membri corespondenți domnii: Tit. Liviu Blaga Alexandru Borza, Iuliu Prodan și Victor Stanciu.

4. Secția școlară prin alegerea de membru ordinar a d-lui Dr. Onisifor Ghăbu.

5. Secția economică prin alegerea de membru ordinar a d-lui I. I. Lăpădatu în locul d-lui Dr. C. Diaconovich, care a dimisionat; iar membri corespondenți domnii: Constantin Herța, Adrian Oțoiu și Constantin Popp.

Dela „Banca Generală de asigurare”.

Afacerile „Băncii generale de asigurare” au continuat a se desvoltă și în lună trecută, Iunie, ca și în celelalte de până acum. Observăm însă că rezultatul afacerilor pro Iunie este mai bun decât al lunilor precedente. Ca o ilustrare a acestei afirmațiuni, amintim:

I. Că în secția afacerilor de asigurare contra daunelor de incendiu s'au emis în total 604 polițe pentru valori asigurate de K 1.800.000 — și cu un incasso anual de K 8,757.37. În comparație cu luna trecută rezultă deci în polițe emise un plus de 86 bucați, în valori asigurate de aproape $\frac{1}{2}$ milioane coroane, iar incasso de K 2,450.08. Cu acestea „Banca generală de asigurare” a ajuns în afacerile de asigurări contra daunelor de incendiu la un incasso zilnic

de cca K 300.—. Peste tot dela 1 Ianuarie până la 30 Iunie a. c., Banca noastră de asigurare a emis peste 2600 polițe, asigurând valori de aproape K 8 $\frac{1}{2}$ milioane, cu un incasso de peste K 30,000.

II. În secția asigurărilor de viață în decursul lunii trecute au intrat cu totul 53 de oferte pentru un capital în valoare de K 251,500 —, tot decursul lunii Iunie s'au emis 41 de polițe în sumă de K 200,000. Premiul polițelor emise face K 9,051.96. Dela 1 Ianuarie a. c. la „Banca generală de asigurare” au intrat 310 oferte pentru capital de K 1.4 milioane coroane și au fost emise 230 polițe pentru capital de K 1.008.000.—. Incasso anual al polițelor emise face K 46,512.—.

Incasso total al ambelor secții este deci de K 76,000.—.

III. În afacerile de asigurări de ghiată — pe cari însă „Banca generală de asigurare” nu le-a cultivat în cont propriu — s'a realizat un incasso de peste K 15,000.—.

În numărul viitor al „Revistei Economice” vom da bilanțul semestral al „Băncii generale de asigurare”.

Dela „Fundațiunea pentru ajutorarea ziariștilor români din Ungaria”.

Uni Epitropia fundatională, întrunită în ședința sa din 15 Iulie a. c. a constatat respective a hotărit următoarele:

I. A constatat că fundațiunea s'a sporit în decursul semestrului prim al anului curent cu următoarele sume:

1. Interesele donațiunii Dr. I Mihu	K 1,069.02
2. Diverse contribuiri dela particulari	„ 231.54
3. Venite din conferențe publice	„ 1,001.80
4. Donațiuni dela corporațiuni	„ 75.—
5. O acție de bancă dela un anonim	„ 100.—
6. Donațiuni dela bănci	„ 3,409.44
7. Diverse interese de depuneri	„ 39.75
Total	K 5,926.55

Starea fundațiunii la 30 Iunie a. c. este:

1. Donațiunea Dr. Ioan Mihu	K 26,534.42
2. Donațiuni diverse	„ 5,135.87
Total	K 31,670.29

II. A constatat mai departe că din semestrul trecut are să se mai transpună fundațiunii:

1. Venitul conferenței dlui Dr. V. Onișor, Cluj.
2. Venitul conferenței dlui Dr. V. Braniște, Caransebeș.

3. Venitul broșurei „Misiunea Episcopilor Adamovici și Bob” de Dr. Ioan Lupaș.

După informațiunile primite venitele acestea trec peste suma de K 1000.

III. S'a decis ca și în jumătatea a doua a anului acesta să se continue cu stăruință augmentarea fun-

dațiunii priu conferențe, reprezentațiuni etc., în care scop Epitropia se va adresa la diferiți particulari și corporațiuni să ia inițiativele de lipsă în scopul numit.

IV. Dl Dr. Valeriu Branște a fost încredințat să facă pași de lipsă ca și sumele adunate odinioară de „Gazeta Transilvaniei” și „Tribuna” pentru ziaristi să fie transpuse la fundațiune. Având în vedere că suma adunată prin „Gazeta Transilvaniei” e o sumă mai mare și cu considerare la meritele fericitului Dr. Aur. Mureșanu, suma din chestiune s'a decis să se administreze și să se mărească sub numele acestuia.

V. Având în vedere necesitatea imperioasă ca fundațiunea să ajungă cât mai curând suma de K 50,000 cu care să se poată înactiva și având în vedere că desigur se vor afla și filantropi, cari să contribuie și cu sume mai mari în favorul fundațiunii, s'a decis ca sumele donate de cel puțin K 5,000 să se administreze și să se mărească separat sub numele donatorilor respectivi.

VI. S'a decis să se lucreze un regulament prin care să se normeze modalitățile de ajutorare din fundațiune și s'au rezolvit diverse chestiuni administrative.

SITUAȚIUNEA AGRICOLĂ.

(Starea sămănăturilor).

Din ultimul raport al ministeriului de agricultură ungar, despre starea sămănăturilor și prospectele de recoltă pe anul acesta, extragem următoarele:

În cele două săptămâni dela ultimul raport încoace timpul a fost mai mult uscat, cu excepțiunea acelor locuri, cari a fost cercetate mai adese-ori de ploi cu furtuni. Ploi de acestea au fost pe țărmul stâng al Dunării, între Dunăre și Tisa și în părțile ostice ale țării. Stricăciunile de ghiată se simt atât la plantele de săpă, cât și la cele de secere în acele locuri, de unde s'au raportat preste tot despre asemenea stricăciuni. În cele mai multe părți sunt însă neînsemnate, mai ales acolo unde ghiata a căzut cu ploaie.

Temperatura a fost de altfel în ultimele zile ale lui Iunie și la începutul lui Iulie preste normal, trecând de regulă preste 30° Celsius. Timpul a fost în general favorabil atât pentru coacerea bucatelor, cât și pentru adunarea lor de pe câmp și multele vânturi prin continua mișcare a aerului au împedecat zbărcirea grăunțelor. Bucatele de săpă, ca și plantele de grădină și nutrețurile de asemenea s'au dezvoltat frumos în timpul acesta, deși pentru acestea în timpul din urmă se mai cere ploaie pe alocurea.

Seceratul grâului s'a început preste tot locul în țară, cu excepțiunea locurilor celor mai muntoase. În părțile sudice și pe pustă se seceră încă de prin 1 Iulie, dar cu toate acestea lucrul nu e terminat, deoarece tocmai pe acolo bucatele sunt în cea mai mare parte culcate și astfel se seceră mai anevoie. — Rezultatele recoltei de grâu ating, ba în multe locuri și în trecut așteptările economilor, dar în același timp trebuie să se constate, că sunt și locuri de acelea, față de cari s'au adevărit temerile din raportul trecut despre pagubele de ghiată și locuste. Astfel în comitatele Bács-Bodrog, Baranya, Somogy și Timiș recolta vari-

ază de-abia între 7—8 m. metrice pro jugăr. Cât de mari vor fi stricăciunile de ghiată și bureți, aceasta nu se poate ști încă necunoscându-se până azi rezultatele imblătului, dar pre cât se pare, nu vor fi așa de însemnate, precum se arătau mai înainte.

S'au sămănat cu grâu pentru anul acesta 6.083.535 jug. catastrale și recolta va fi în mediu 7.76 pro jugăr, sau în total 47.230.000 măji metrice, față cu 5.874.525 jug. și 47.597.088 măji metrice din anul trecut.

Secara s'a secerat deja aproape preste tot locul în părțile sudice ale țării și la șes, pe când în părțile mai muntoase acum se seceră. Abstrăgând dela puținele pagube de natură locală, secara în general e bună și rezultatele vor fi multămitoare. Timpul acesta din urmă a fost și pentru secară favorabil. Paietele de secară sunt înalte, iar spicele mari și grăunțele destul de pline.

Sămănat cu secară pe acest an au rămas ca 1.951.951 jug. catastrale, cari socotite cu media de 7.23 măji metrice pro jugăr ar fi să dea o recoltă de 14.120.000 măji metrice. În anul trecut au fost 1.892.235 jug. cu 12.790.366 m. metrice.

Orzul. Timpul în cele două săptămâni din urmă a fost și pentru orz favorabil. Grăunțele sunt mai mult frumoase și pline, spicele bune și paietele destul de înalte. Recolta a început preste tot, ba orzul de toamnă este mai preste tot locul deja adunat, ba s'a început deja și cu imblătul. Pagube de ghiată se relatează mai ales din comitatele transilvănene. — Cu unele excepții se poate aștepta o recoltă mijlocie — bună. Teritoriul sămănat cu orz, după datele raporturilor agricole ai ministeriului de agricultură și a inspectoratelor de stat agricole, se evaluează la 1.860.000 jug. catastrale. Acestea socotite cu media de 7.79 măji metrice pro jugăr pe baza acelor date, ar da o recoltă de 14.500.000 măji metrice față cu 1.924.042 jug. și 16.023.647 măji metrice din anul trecut.

Oveșele s'au îndreptat mult în timpul din urmă și încep deja a se coace. Desvoltarea grăunțelor e multămitoare și paiul este destul de înalt. Ici-colea, mai ales între Muraș și Tisa se arată stricăciuni de rugină mai însemnate. — În urma ploilor multe prin unele locuri sămănăturile de ovăș au fost năpădite de buruieni: rapiță sălbatică etc. și în parte împedecate în desvoltare. — Deocamdată se poate spera o recoltă mijlocie. Cele 1.755.920 jug. cat. sămănat cu ovăș dau cu media de 6.66 o recoltă de cea 11.700.000 măji metrice. În anul trecut au fost sămănat cu ovăș 1.865.706 jug. și recolta a fost de 13.013.676 măji metrice.

Porumbul s'a dezvoltat până acum în general foarte frumos, având culoare verde sănătoasă și ceeanul înalt și puternic. În unele comitate, ca în Bácska, Baranya și comitatele bănățene ghiata a făcut mari pagube la porumb. În ce privește calitatea porumbului resp. a sămănăturilor de porumb în comitatele românești dăm cifrele ce urmează, însemnând 1 = excelent, 2 = bun, 3 = de mijloc, 4 = slab și 5 = slab. Bihor, Maramurăș și Sătmar = 2, Sălăgiu, 2—3, Arad, Csanád, Timis, Torontál, Alba-inferioară, Bistrița-Năsăud, Brașov, Făgăraș, Hunedoara, Târnava-mare, Sibiu și Turda-Arieș = 2, Caraș-Severin = 3, Târnava mică = 4, Cojocna = 3, Muraș Turda = 4 și Solnoc-Dobâca = 3

Din datele de mai sus, asupra tuturor comitatelor bine înțeles — reiese că porumbul în 3 comitate e foarte bun în 48 comitate e bun, în 5 comitate, de mijloc și în 2 comitate, slab.

Cartofii se desvoltă frumos. Pe șesul Ungariei sunt deja în floare. Foile sunt mari și sănătoase. Stricăciuni de peronosporă pe ici pe colea. Rămânând timpul favorabil se speră o recoltă bună.

Rapița este mai peste tot locul secerată și chiar îmblătită. Recoltă mijlocie. — *Legumele* au avut timp favorabil și sunt frumoase. Păstăioasele asemenea ca: fasolea, mazărea și linteaa. *Varza* până acum e frumoasă și pagube de insecte nu se prea observă. Așteaptă ploaie. *Cânepa și inul* stau în general bine. Stricăciuni de ghiață se relatează din comitatele transilvănene. *Napii de nutreț și de zahăr* în urma timpului favorabil sunt frumoși. Acum s'a terminat săptămatul de-al doilea resp. de al treilea. Stricăciuni de insecte până acum prea puține. În caz de timp favorabil și mai departe se poate aștepta o recoltă foarte bună. — Dintre *nutrețurile artificiale* acum s'a cosit a doua oară trifoiul și luțerna cu rezultate mai bune ca la prima cosire. În unele locuri luțerna a început a se cosi și a treia oară. *Fânul*, ca cantitate a pucut multămi deplin pe economi, în ce privește calitatea însă, lasă ceva de dorit. Ploile cele multe pe alocurea au împedecat facerea fânului în condiții favorabile. *Pășunile* sunt în general încă verzi și frumoase — *Vilele* de asemenea acolo unde nu au fost stricate de ghiață. Pagube de peronosporă etc. încă se relatează din multe părți. Dintre *poame* promit merele, perele și prunele o recoltă mijlocie, pe când altfel de poame vor fi puține.

REVISTA FINANCIARĂ.

Situațiunea.

Sibiu, 18 Iulie 1912.

Ameliorarea situației *pieței internaționale de bani*, semnalată și de noi în ultimul nostru raport a fost de durată scurtă. Deja către finele săptămânii banii s'au scumpit din nou atât în Berlin, cât și în London și a cotat discountul privat în Berlin $3\frac{3}{8}\%$, iar în London a atins 3% , este deci egal cu etalonul oficial. Cum tendința discountului este spre urcare și situația Băncii Angliei mai nefavorabilă decât în perioada corăspunzătoare a anului trecut nu este exchisă posibilitatea urcării etalonului actual de 3% , în vigoare din Mai a. c., ceea ce n'ar rămânea fără efect și asupra celorlalte piețe de bani.

În *pieța internă de bani* medio a decurs normal și mijloace au fost în abundență la dispoziție. La începutul săptămânei curente s'a observat o încordare trecătoare a pieții de bani. În zilele din urmă însă situația s'a îndreptat și discountul privat a cotat în Viena $4\frac{1}{4}\%$ pentru cambii de prima bonitate, iar în Budapesta, a variat după bonitate și durată între $4\frac{9}{16}\%$ — 6% .

CRONICA.

Apel către băncile noastre. Domnul Ștefan Găteiu, funcționar la serviciul statistic al ministerului de finanțe din București, intenționează a tocmi și edita o lucrare statistică asupra așezămintelor noastre financiare de aici, în care scop s'a adresat la băncile noastre cerându-le ultimele încheieri și rapoarte anuale.

În vederea bunelor intenții ale dlui Găteiu și a interesului ce-l prezintă pentru noi o lucrare statistică, făcută de un specialist în aceasta materie, rugăm și indemnăm și noi băncile noastre de a înlesni numelui domn lucrarea trimițându-i prompt datele cerute.

Direcțiunea „Băncii generale asigurare“ este convocată la ședință plenară pe 27 l. crt. la orele 9 a. m. În aceasta ședință se va pertracta bilanțul semestral, împreună cu raportul de afaceri al directorului societății, precum și alte chestiuni de însemnătate pentru viitorul acestei întreprinderi.

Direcțiunea „Solidarității“ deasemenea este convocată pe ziua de 27 l. crt. la orele 3 p. m. În ordinea de zi sunt luate obiecte de interes pentru dezvoltarea însoțirii.

Sumar.

Rostul secției economice. — Cooperația în Regatul Unit al Britaniei și Irlandei. — Adunarea plenară. — Dela „Banca generală de asigurare“. — Dela fundațiunea pentru ajutoarea ziaristilor români din Ungaria. — *Situația agricolă*: — Starea sămănăturilor. — *Revista financiară*: Situațiunea. — *Cronică*: Apel către băncile noastre, Direcțiunea „Băncii generale de asigurare“, Direcțiunea „Solidarității“.

„GRĂNIȚERUL“, institut de credit și de economii
ca soc. pe acții în H.-Dobra.

CONCURS.

„Grănițerul“, institut de credit și de economii în Hunyadobra publică concurs pentru un post de **contabil la filiala Iliia** pe lângă următoarele condițiuni:

1. Reflectanții au să dovedească că au absolvat vre-o școală comercială superioară și că au atâta praxă, încât pot conduce independent contabilitatea.

2. Să dovedească că pe lângă limba maternă, mai posed și cea maghiară și eventual cea germană, apoi că au satisfăcut serviciul militar.

3. Beneficiile împreunate cu acest post sunt:

- salar fundamental K 1000;
- adaus de salar pentru scumpete K 250;
- bani de cvartir K 200.

Alesul dacă va corăspunde întru toate, după serviciu de un an va fi definitivat cu drept la fondul de pensiuine și la trianele (adausele de salar) de 10% după salarul fundamental conform regulamentelor institutului.

4. Terminul concursului e până în 10 August 1912, iar postul se poate ocupa ori și când, însă cel mult până în 1 Septembrie a. c.

Se notifică, că în edificiul băncii se află la dispoziția contabilului și o odaie frumoasă de locuit, mobilată gata pentru garson, carea o poate folosi gratuit.

H. - Dobra, la 10 Iulie 1912.

2—3

Direcțiunea.

CONVOACARE.

Domnii, cari au subscris acții pentru înființându-l institut de credit și de economii din Aiud—Nagyenyed, se convoacă la

Adunarea generală de constituire,

ce se va țineă *Duminică în 28 Iulie st. n 1912 la 3 ore p. m.*, în sala de propunere a școlii gr. cat. din Aiud—Nagyenyed.

Obiectele de pertractat sunt:

1. *Constatarea capitalului social asigurat prin subscrieri și solviri.*
2. *Deciderea asupra înființării sau neînființării societății*
3. *Compunerea statutelor societății.*
4. *Luarea la cunoștință a denumirii Direcțiunii din partea fondatorilor, sau la cazul că membrii fondatori nu s'ar folosi de acest drept, alegerea Direcțiunii.*
5. *Alegerea membrilor comitetului de supraveghiere.*
6. *Deciderea asupra absolutorului membrilor fondatori.*

Aiud—Nagyenyed, 4 Iulie 1912.

1-1

Fondatorii.

„HAȚIEGANA“, inst. de cred și econ. soc. pe acții în Hațeg.

PUBLICAȚIUNE.

În baza decisiunii adunărilor generale din 11 și 20 Februarie 1912, institutul de credit și economii „Ulpiana“ din Grădiște a fuzionat cu institutul nostru.

În sensul § 202 al Leg. Com. provocăm prin aceasta pe toți creditorii institutului de credit și economii „Ulpiana“ din Grădiște ca în termen de 6 luni dela a 3-a publicare a acestui edict, să-și însinue pretensiunile lor la institutul nostru ca succesor al institutului fuzionat.

(2-3)

Direcțiunea.

Depozit românesc de pian și armoniuri în Sibiiu.

Piane și pianine, din cele mai bune fabrici se pot procura cu prețuri foarte moderate la

Timotei Popovici,

profesor de muzică.

Sibiiu, Strada Cisnădiei Nr. 7 etajul I.

„LUNCANA“, institut financiar, societate pe acții în Marghita.

Activa.

Bilanț semestral încheiat cu 30 Iunie 1912.

Pasiva.

	K	f		K	f
Casa în numărar	2,470	49	Capital societar	150,000	—
Bon la diverse bănci	633	64	Fond de rezervă	2,112	—
Cambii	92,906	—	Fond de pensiuine	200	—
Cambii cu acoperire ipotecară	258,924	—	Fond de binefaceri	171	—
Lombard	41,500	—	Depuneri spre fructificare	103,381	09
Efecte	69,447	90	Depuneri în Cont-Curent	11,829	25
Spese de fondare	3,200	—	Reescont	182,898	—
amortizare	400	—	Lombard	15,000	—
Mobilier	1,516	—	Dividende neridicate	467	50
amortizare	76	—	Interese Lombard neachitate	265	—
Contribuție anticipată	534	98	Contribuție inter. depuneri neachitate	260	16
Interese de reescont anticipate	2,532	77	Interese transitoare	4,579	74
Interese efecte	1,486	—	Creditori	44	39
Debitori	1,028	95	Profit	4,494	60
	475,702	73		475,702	73

Debit.

Contul Profit și Pierdere.

Credit.

	K	f		K	f
Interese la depuneri achitate	54	47	Profit transpus	101	17
„ „ „ capitalizate	2,601	55	Interese cambii	4,187	41
„ „ „ în Cont-Curent	274	50	„ „ ipotocate	11,189	39
Interese la fondul de rezervă	50	—	„ lombard	947	68
„ „ reescont	6,681	31	„ efecte	1,410	26
„ „ lombard, neachitate	265	—	Provizțiuni și alte venituri	3,850	01
Contribuție după interese de depuneri	178	91			
Contrib. după inter. de depun. neachitate	260	16			
Contribuție după efecte	—	40			
Contribuție erarială și comunală	534	98			
Salare și bani de cvartir	2,987	52			
Spese de cancelarie	2,228	56			
Chirie	600	—			
Amortizări	476	—			
Profit	4,494	60			
	21,685	92		21,685	92

Dr. Stoica, m. p., director-executiv.

Marghita, la 30 Iunie 1912.

Florea, m. p., contabil.

Proprietar și editor: Constantin Popp.

Tiparul Tipografiei arhidiecezane în Sibiiu.